

STUDENT ECONOMIC LAW REVIEW

STUDENTSKA REVIJA ZA PRIVREDNO PRAVO

STUDENT ECONOMIC LAW REVIEW

University of Belgrade Faculty of Law

YEAR V (2016/2017) / ISSUE 1.

STUDENTSKA REVIIJA ZA PRIVREDNO PRAVO
PRAVNI FAKULTET UNIVERZITETA U BEOGRADU

Izdavač

Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu

Glavni i odgovorni urednik

Prof. dr Tatjana Jovanić

Student urednik za broj I 2016/2017

Milena Mitrović

Student urednik za specijalni broj 2016/2017

Mihajlo Jovičić

Redakcija

Blagoje Milošević, Srđan Dragičević, Ognjen Miladinović, Tamara Bajčić,
Vesna Živković, Danica Pešić, Petar Blagojević

Asistenti redakcije

Konstantin Babić, Ljubiša Vulić, Nada Bakrač, Marija Sarajlić

Izdavački savet

Prof. dr Elisabetta Bergamini (Univerzitet Udine, Italija), Prof. Chris Willett (Univerzitet u Eseksu, Velika Britanija), Prof. dr Lucian Bercea (Univerzitet Temišvar, Rumunija), Prof. dr Mirko Vasiljević, Prof. dr Svetislav Taboroši, Prof. dr Stevan Lilić, Prof. dr Zoran Tomić, Prof. dr Emilija Vukadin, Prof. dr Vladimir Pavić, Prof. dr Milena Jovanović–Zatilla, Prof. dr Dobrosav Milovanović, Prof. dr Vuk Radović, Prof. dr Dušan Popović, Prof. dr Bojan Milisavljević, Prof. dr Marko Davinić, Prof. dr Marija Karanikić Mirić, Prof. dr Miloš Živković, Prof. dr Tatjana Jevremović–Petrović, Prof. dr Branko Radulović, Prof. dr Nataša Petrović Tomić, Doc. dr Milena Đorđević, Prof. dr Mirjana Radović, Prof. dr Mirjana Drenovak Ivanović, Doc. dr Svetislav Kostić, Doc. dr Vuk Cucić, Doc. dr Jelena Lepetić, Uroš Živković, LL.M, Prof. dr Zoran Vasiljević (Univerzitet Banja Luka), Bogdan Gecić, LL.M, dr Marko Milenković, Doc. dr Sandra Fišer-Šobot (Univerzitet u Novom Sadu), Prof. dr Jasmina Labudović Stanković (Univerzitet u Kragujevcu), Prof. dr Aleksandar Mojašević (Univerzitet u Nišu)

Prelom i obrada

Dosije studio

Dizajn naslovne strane

Petar Stanić

Logo

Petar Veselinović

Časopis možete besplatno preuzeti sa adrese:
www.selr.ac.bg.rs

Adresa redakcije

Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu,
kabinet 120 Bulevar kralja Aleksandra 67
11000 Beograd
tel: 011 307 600
e-mail: editorial@selr.bg.ac.rs
selreview@gmail.com

STUDENT ECONOMIC LAW REVIEW
UNIVERSITY OF BELGRADE FACULTY OF LAW

Issuer

University of Belgrade Faculty of Law

Editor-in-Chief

Tatjana Jovanić, MA, LL.M, PhD

Student editor for No. I 2016/2017

Milena Mitrović

Student editor for special issue 2016/2017

Mihajlo Jovičić

Editorial Board

Blagoje Milošević, Srđan Dragičević, Ognjen Miladinović,
Tamara Bajčić, Vesna Živković, Danica Pešić, Petar Blagojević

Editorial Board assistants

Konstantin Babić, Ljubiša Vulić, Nada Bakrač, Marija Sarajlić

Advisory Board

Professor Elisabetta Bergamini (University of Udine, Italy), Professor Chris Willett (University of Essex, the UK), Professor Lucian Bercea (University of Timisoara, Romania), Prof. dr Mirko Vasiljević, Prof. dr Svetislav Taboroši, Prof. dr Stevan Lilić, Prof. dr Zoran Tomić, Prof. dr Emilija Vukadin, Prof. dr Vladimir Pavić, Prof. dr Milena Jovanović-Zatilla, Prof. dr Dobrosav Milovanović, Prof. dr Vuk Radović, Prof. dr Dušan Popović, Prof. dr Bojan Milisavljević, Prof. dr Marko Davinić, Prof. dr Marija Karanikić Mirić, Prof. dr Miloš Živković, Prof. dr Tatjana Jevremović-Petrović, Prof. dr Branko Radulović, Prof. dr Nataša Petrović Tomić, Doc. dr Milena Đorđević, Prof. dr Mirjana Radović, Prof. dr Mirjana Drenovak Ivanović, Doc. dr Svetislav Kostić, Doc. dr Vuk Cucić, Doc. dr Jelena Lepetić, Doc. dr Vuk Cucić, Uroš Živković, LL.M, Prof. dr Zoran Vasiljević (University of Banja Luka), Bogdan Gecić, LL.M, dr Marko Milenković, Doc. dr Sandra Fišer-Šobot (University of Novi Sad), Prof. dr Jasmina Labudović Stanković (University of Kragujevac), Prof. dr Aleksandar Mojašević (University of Niš)

Layout

Dosije studio

Front cover design

Petar Stanić

Logo design

Petar Veselinović

The Journal is issued two times per year and may be downloaded from the Internet at
www.selr.ac.bg.rs

The address of the Editorial Board

University of Belgrade Faculty of Law, Office 120
Bulevar kralja Aleksandra 67
11000 Belgrade, Serbia
Tel. + 381 11 3027 612
e-mail: editorial@selr.bg.ac.rs
selreview@gmail.com

**НЕКА РАЗМАТРАЊА НОРМАТИВНОГ
ОКВИРА ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКЕ
КОМОРЕ У СРБИЈИ**

НЕКА РАЗМАТРАЊА НОРМАТИВНОГ ОКВИРА ПОЉОПРИВРЕДНО-ШУМАРСКЕ
КОМОРЕ У СРБИЈИ

- 10 Увод
Љубиша Вулић
- 11 2. Територијална организација
Константин Бабић
- 14 3. Унутрашња организација пољопривредне коморе и органи коморе
Нада Бакрач
- 18 4. Чланство
- 20 Стандард
- 21 Предлог стандарда друштвено одговорног пословања у
пољопривреди
Пратећа документација
- 30 Уговор о продаји пољопривредних производа
- 32 Уговор о ускладиштењу
- 34 Уговор о привременим и повременим пословима
- 36 Уговор о финансирању пољопривредне производње
- 39 Захтев за приступање задрузи
- 41 Листа непоштених пословних пракси

THE CHAMBER

Deliberation of the normative framework for the establishment and functioning of the Chamber of agricultural and forestry was one of the issues addressed by students who attended the Study Group in the Economic Law in the Academic Year 2016/17 at the University of Belgrade Faculty of Law. Apart from the authors listed here, other students participated and contributed to the development of this brief study (Marija Sarajlić, Vera Kojić and Nemanja Vučković). Also, we want to express our thanks for useful suggestions of other participants in the Study Group. The elaboration of this document was led by Ljubiša Vulić, a student who was the coordinator. Apart from Tatjana Jovanić, University Professor, PhD, who was managing our activities, Nenad Ilić, PhD also gave his professional support and was the actual initiator of this project. The proposal for the setup of the future agricultural and forestry chamber system in our country served as the basis for the establishment of the Serbian Agricultural Chamber of Agricultural Producers, therefore some of the accentuated solutions in this document have already been accepted, such as the system of territorial organization. The solutions explained in the document represent the views of the authors who, based on a comparative analysis, formulated conclusions that in their opinion would best contribute to the successful functioning of the chamber system in the Republic of Serbia, at the same time having in mind the characteristics of both the Republic of Serbia and its population engaged in agriculture. Legal solutions and statutes

of agricultural and agroforestry chambers in the European countries which are leading producers and exporters of agricultural products, such as Scotland, France, the Czech Republic, Poland, Switzerland, Slovenia, Italy, Hungary, Sweden and Austria have been used as research sources.

The Chamber should promote, encourage and develop agriculture through its activities. In addition to the basic objectives, one of the most important objective should be environmental protection and improvement, as well as more educated and well-informed agricultural population in order to strengthen the position of agricultural and forestry farmsteads. In fact, the basic purpose of the Chamber should be the protection of the rights of agricultural and forestry farmsteads, and any activity that would not be directed towards achieving such an objective would lead to the abuse of the very idea of the Chamber. These objectives would be achieved both through the original authority that the Chamber should have and through delegated authority. The most important competences would be cooperating with the relevant Ministry, defining common goals, gathering information, creating and establishing the database, representing members of the Chamber in relation to the state and international bodies and organizations, as well as promotion and technology development assistance and horizontal connection of farmsteads.

УВОД

Предлог Закона о пољопривредној–шумарској комори је настао током рада на студијској групи из предмета Економско право, у школској 2016/2017. години на Правном факултету Универзета у Београду. Поред аутора који су овде наведени учествовали су и други, који су допринели развоју ове идеје и то су: Марија Сарајлић, Вера Којић и Немања Вучковић, као и остали чланови студијске групе. Наравно, овај пројекат није могао да успе без помоћи проф. др Татјане Јованић, која је руководила нашим активностима, као ни без стручне подршке др Ненада Илића, који је у неком смислу иницирао овај пројекат. Заправо, овај рад је допринос студената Правног факултета пројекту господина Илића. Он представља предлог за уређење будућег пољопривредно-шумарског коморског система у нашој држави, а решења које се налазе у њему представљају ставове аутора који су, на основу упоредноправне анализе, донели закључке да би тај начин регулисања најбоље допринео успешном функционисању тог система у Републици Србији, имајући у виду карактеристике како државе, тако и самог становништва које се бави пољопривредом, за које се надамо да ће једног дана постати чланови ове исте коморе. Као извори коришћени су законска решења, али и статуту пољопривредних или пољопривредно-шумарских комора у земљама Европе које су водећи произвођачи и извозници пољопривредних производа, попут Шкотске¹, Француске², Чешке³, Пољске⁴, Швајцарске⁵, Словеније⁶, Италије⁷, Мађарске⁸, Шведске⁹ и Аустрије¹⁰.

Комора би својим активностима требало да промовише, подстиче и развија пољопривреду. Поред основних циљева, један од важнијих циљева треба да буде рад на заштити и унапређењу животне средине, као и информисање и едукација пољопривредног становништва са циљем јачања положаја пољопривредно-шумарских газдинстава. Заправо, основна сврха коморе би требало да буде заштита права пољопривредно-шумарских газдинстава и свака активност која не би била уперена према остварењу таквог циља би довела до злоупотребе саме идеје пољопривредно-шумарске коморе. Ти циљеви би се остваривали кроз изворна овлашћења која би комора требало да има, али и кроз поверена овлашћења. Најважнија овлашћења би била сарадња са министарством, дефинисање заједничких циљева, прикупљање информација, стварање и вођење базе података, заступање чланова коморе у односу са државним и међународним органима и организацијама, помоћ у промоцији, помоћ у развијању технологије, хоризонтално повезивање пољопривредних газдинстава.

1 <https://www.nfus.org.uk/>

2 <https://chambres-agriculture.fr/>

3 <http://www.agrocr.cz/>

4 <http://www.krir.pl/>

5 <https://www.sbv-usp.ch/en/>

6 <http://www.kgzs.si/gv/eu-in-svet/english.aspx>

7 http://www.confagricoltura.it/eng/confagricoltura/about-us_1.php

8 <https://www.nak.hu/en/>

9 <https://www.lrf.se/om-lrf/in-english/>

10 <https://www.lko.at/>

2. ТЕРИТОРИЈАЛНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Љубиша Вулић

2.1. Увод

Било да су у питању политичке организације, или организације цивилног друштва, од пресудног значаја за делотворност њиховог рада, па самим тим и њихово опстајање, је начин на који су оне територијално организоване. Кроз историју људи су се удруживали на разне начине, али сваки вид удруживања је полазио од локалних удружења због тога што су оне најближе људима, или речима обичног човека: лакше је поверовати комшији којег дуго знаш, него некој сумњивој личности која је удаљена хиљадама километара. Временом су се такве локале организације укрупњавале, и оне су, неминовно, са увећањем броја чланова морале да се удаље од својих корена¹. Сваки други избор сем удруживања је био корак ближе нестајању јер данас, у ери глобализације, остати „мали“ значи и немогућност доношења одлука, што повлачи за собом самовољу других, где се ти „мали“ претварају у зупчанике једног великог механизма, који дробе оне који не желе да прихвате њихову хегемонију. То је сликовит приказ глобализације, и у њој треба наћи начин да се ипак ти „мали“ некако питају. Треба пронаћи да се, у нашем случају, питају земљорадници и пољопривредници који се баве производњом, а не велике интернационалне компаније и монополисти.

Привредно-шумарска комора је наш покушај одговора на горепоменути проблем. При том, не треба сметнути са ума оно што је речено у уводу, комора не сме да остане само на локалном нивоу, где би се сви чланови међусобно знали, али исто тако она не треба да буде скупина људи која је далеко и недостижна онима који чине ту комору, и који су њена централна тачка.

2.2. Упоредноправна анализа законских решења у европским земљама

Почећемо од Шкотске, која је део Уједињеног краљевства и која се налази на крајњем северозападу Европе. Пољопривредно-шумарска комора се у Шкотској зове „National Farmers

Union Scotland”² и она се састоји од локалних огранака, који се називају дистрикти³, а више дистрикта чини регионе. Локални огранци спроводе активности на најближем могућем нивоу свом чланству, а такође спроводе и кампање које имају за циљ едукацију својих чланова и промовисање нових технологија у пољопривредној производњи. Када су у питању региони, њима управљају регионални одбор, које бирају чланови дистрикта, и они доносе одлуке које касније спроводе локални огранци. Добра страна овог решења је та да се на тај начин препушта члановима у мањим територијалним целинама да спроводе своје одлуке, међутим региони на тај начин остају ван контроле због тога што изнад њих не постоји неки међурегионални вид удруживања и контроле, већ су они под контролом председника и заменика председника коморе којег бира национални савет⁴.

Када је у питању Шведска, читајући статут „Federation of Swedish Farmers”⁵, можемо закључити да је њена организација слична оном која постоји у Шкотској. Постоје региони и мање територијалне организације општине, дистрикти и локални огранци. Ти локални огранци су постављени далеко уже него у Шкотској, и они би, према нашем мишљењу, у територијалној организацији Републике Србије представљали неки вид месне заједнице. Такође, овде постоји национални одбор⁶ који спроводи регионализацију и који одобрава статуте које доносе регионалне, општинске, дистриктске и локалне коморе, које желе да успоставе свој систем управљања који је другачије од оног који је успоставио национални одбор. На тај начин је успостављена контрола над регионима, међутим сматрам да могућност избора начина рада и управљања која је остављена мањим територијалним организацијама јесте у складу са демократским начелима, али исто тако пружа прешироку аутономију тим мањим организацијама која може успорити и отежати рад коморе, тј. Федерације шведских фармера.

2 <https://www.nfus.org.uk/>

3 *District branches*

4 *National council*

5 <https://www.lrf.se/om-lrf/in-english/>

6 *National association board*

1 Малих локалних удружења.

Швајцарска је земља која је доста другачија од остатка Европе, због чега је често и тема многих радова из области права и политичких наука. Тако је и када је у питању „*The Swiss Farmers Union*”⁷, из чијег статута не можемо да прочитамо каква је територијална организација, међутим можемо да закључимо на основу неких одредби. Она се састоји од двадесет пет кантоналних асоцијација и шездесет техничких организација, који чине Швајцарску пољопривредну комору⁸, чијим се радом највећим делом бави статут. Овај систем би био неприменљив у Републици Србији због тога што је он својствен швајцарском државном уређењу, и уопште историјској посебности самих кантона унутар државе.

Француска је земља дуге демократске традиције, и једна од највећих земаља у Европи. Она је, између осталог, позната по вину и храни (француска кухиња), која не би била толико позната да њен квалитет није на једном јако високом нивоу. То није могло да се постигне преко ноћи, већ кроз један систем који је, попут њиховог државног уређења, доста другачији и који обилује департаманима. Француску комору, тј. „*Chambres d'agriculture*”⁹

7 <https://www.sbv-usp.ch/en/>

8 *The Swiss Chamber of Agriculture*

9 <https://chambres-agriculture.fr/>

чини више департманских пољопривредних комора, које чине регионалне пољопривредне коморе, из чијег састава се бира стална скупштина коморе. Овај систем може деловати једноставно, и готово исти као и у земљама које смо претходно анализирали, међутим он се састоји и од међудепартманских комора и међурегионалних комора. Као и сваки вид коморе које смо анализирали, и у Француској постоји и централна, стална скупштина коморе. Позитивна страна ове поделе је могућност чврсте контроле, захваљујући разгранатој подели, међутим верујемо да овакву комору није могуће спровести нигде друге баш због тога што је она еманација специфичности Француске државе и менталитета њених грађана.

Када је у питању још једна земља централне Европе, Чешка, њена „*Agrární komora ČR*”¹⁰, се састоји из дистрикта, тј. дистриктских комора и Пољопривредне коморе Прага. Сваки дистрикт се састоји из региона и у сваком од њих постоји канцеларија коморе. Остављена је могућност да се те канцеларије у регионима трансформишу у регионалне коморе, тако да можемо говорити о подели на дистрикте и регионе.

10 <http://www.agrocr.cz/>

На слици је приказа та подела, и она је показана због тога што сматрамо да би оваква подела, уз неке ситне промене, била добар избор за Републику Србију.

Словачка, као бивша чланица Чехословачке има сличан систем пољопривредних комора, само што за разлику од Чешке нема дистрикте и регионе, већ само регионе. Међутим, може

се закључити да ти региони нису мале територијалне јединице, већ би оне одговарале чешким дистриктским коморама. Постоји могућност да је та разлика проузрокована жељом за разликовањем после распада Чехословачке, али и чињеницом да је Словачка површински мања од Чешке.

За разлику од северног суседа, Мађарска има јединствену „*Nemzeti Agrárgazdasági*

*Kamara*¹¹. Међутим тако је сада, пре је постојала „*Magyar Agrárkamara*” чије чланство није било обавезно и која је била разграната, тј. постојале су независне окружне коморе. Садашње решење, као и претходно, не би било применљиво у Републици Србији. Садашње због постојања АП Војводине (која је готово у потпуности пољопривредна и која баш због тога има већ неке организације) и АП Косова и Метохије, а претходно због превелике могућности за изигравање одлука, које би водило у анархију.

2.3. Закључак

Имајући у виду све наведено, сматрамо да би за Републику Србију најбоље било да усвоји систем који има Чешка, али са неким особеностима. Верујемо да би систем округа (што би у систему српске Пољопривредно-шумарске коморе био оно што је дистрикт у Чешкој) био најбољи из разлога што би се на тај начин извршила децентрализација, и зато што би на тај начин било омогућено да се они који производе и они који су срж коморе, укључе у њен рад и доношење одлука. Унутар сваког управног

округа се налази више општина, што би требало искористити да се рад окружне коморе даље децентрализује, како би спровођење одлука и едукација становништва биле успешне. То би биле општинске или локалне, тј. регионалне коморе у чешком систему. Треба бити обазрив и не дозволити да се превише уситне организације коморе, већ да оне обухватају довољан број чланова или, ако се подела врши према приносу и земљишту, одређена вредност или величина. Поред окружних и општинских/локалних комора, требало би да постоји централна Пољопривредно-шумарска комора, која би била смештена у неком од већих градова Републике Србије: у Београду, Новом саду, Нишу или Крагујевцу. Она би вршила надзор над окружним коморама, док би окружне коморе вршиле надзор над њеним огранцима. На тај начин се постиже делотворност коморе и осигурава да се одлуке које она доноси спроводе на свим нивоима.

Слика представља поделу Републике Србије по управним окрузима, коју сматрам да би требало усвојити и када је у питању Пољопривредно-шумарска комора.

11 <https://www.nak.hu/en/>

3. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ И ОРГАНИ КОМОРЕ

Константин Бабић

Предлажемо да Пољопривредном комором Србије и окружним пољопривредним коморама управљају чланови преко својих представника у њиховим органима, који би се бирали на начин утврђен статутом. При избору представника требало би обезбедити равномерну заступљеност интереса индивидуалних газдинстава, пољопривредних задруга и других правних лица (трипартитни систем представљања). Комором би управљали њени чланови, који би уредно извршавали своје чланске обавезе. Предлажемо да органи Пољопривредне коморе буду: Генерална скупштина, Управни одбор, Надзорни одбор и председник. Комора би требало да има и потпредседнике и генералног секретара.

1. Генерална Скупштина

Генерална скупштина била би највиши орган Пољопривредне коморе. Генералну скупштину би чинили представници чланова Коморе. Чланови Генералне скупштине бирали би се по територијалном принципу (према управним окрузима + град Београд). Наш предлог је да Генерална скупштина има 100 чланова. По 3 члана из сваког управног округа + Град Београд и 10 чланова представника Пољопривредних института, Саветодавних тела у пољопривреди и образовних установа из те области. Предлажемо да мандат чланова износи 4 године са могућношћу поновног избора.

Генерална скупштина требало би да доноси Статут и друга општа акта утврђена Статутом (Одлуку о висини, начину и роковима плаћања чланарине; Одлуку о расписивању избора за Генералну скупштину; Кодекс и друга правила понашања; Општа акта којима се утврђују састав и организација Суда части при Комори; Правилник о изборима органа и тела Коморе; Пословник о раду Генералне скупштине...); програм рада и финансијски план; усваја годишњи извештај о раду Коморе и њених органа и тела и финансијске извештаје; бира и разрешава чланове Управног одбора и Надзорног одбора, председника и потпредседнике Коморе;

утврђује ставове у области пољопривреде; одлучује о другим значајним питањима и обавља и друге послове у складу са законом и Статутом.

За вршење одређених послова Генерална скупштина могла би да образује комисије и радне групе, сталног или привременог карактера. Одлуком о образовању комисије и радне групе требало би утврдити се њен састав, делокруг и начин рада.

Скупштина би требало да из редова својих чланова изабере председника и заменика председника Генералне скупштине. Председник и заменик председника Генералне скупштине бирали би се на 4 године са могућношћу поновног избора. Генерална скупштина би расправљала и одлучивала на седницама и сазивала би се по потреби, а редовно једном годишње. Генералну скупштину сазивао би председник Генералне скупштине, у договору са председником Коморе. Генерална скупштина би се сазивала на захтев Управног одбора, Надзорног одбора, председника Коморе или најмање 1/3 чланова Генералне скупштине.

Рад Генералне скупштине требало би уредити пословником.

2. Управни одбор

Управни одбор био би орган орган управљања Пољопривредне коморе. Управни одбор чинили био председник Коморе, потпредседници и 30 чланова. Председник Коморе би према нашем предлогу требало да буде председник Управног одбора. Чланове Управног одбора бирали би Генерална скупштина, водећи рачуна о равномерној територијалној заступљености чланова Коморе (по 1 члан као представник окружне коморе). Чланови Управног одбора бирали би се се на четири године са могућношћу поновног избора.

Управни одбор би припремао предлоге аката за Генералну скупштину (Статут Коморе и општа акта; Програм рада Коморе; Годишњи извештај о раду Коморе и њених органа и тела; Одлуку о висини, начину и роковима плаћања чланарине; Финансијски план Коморе; Финансијски извештај Коморе); извршавао одлуке и закључке Генералне скупштине; доносио општа и друга акта утврђена Статутом чије доношење

није у надлежности Генералне скупштине или председника (нпр. Пословник о раду Управног одбора); обављао и друге послове у складу са законом и Статутом.

За вршење одређених послова Управни одбор би имао могућност да образује комисије, радне групе, форуме и савете, сталног или привременог карактера. Одлуком о образовању требало би утврдити састав, делокруг и начин рада комисије, радне групе, форума и савета Управног одбора.

Управни одбор расправљао би и одлучивао на седницама које би се одржавале по потреби. Управни одбор сазивао би председник Коморе на захтев Надзорног одбора, или најмање 1/3 чланова Управног одбора. Рад Управног одбора требало би уредити пословником.

3. Надзорни одбор

Надзорни одбор би вршио контролу законитости рада Коморе; контролисао спровођење Статута и општих аката Коморе; контролисао финансијско и материјално пословање Коморе и стручних служби и остваривао увид у извршавање обавеза чланова Коморе.

Надзорни одбор имао би пет чланова које би бирала Генерална скупштина из редова чланова Коморе, на предлог Управног одбора. Чланови Надзорног одбора бирали би се на 4 године са могућношћу поновног избора. Предлажемо да члан Надзорног одбора не може истовремено да буде и члан Управног одбора. Рад Надзорног одбора требало би уредити пословником. Надзорни одбор подносио би Генералној скупштини извештај о питањима из свог делокруга, приликом усвајања извештаја о раду Коморе, односно финансијског извештаја Коморе.

4. Председник Коморе

Предлажемо да Председник Коморе по функцији буде и председник Управног одбора. Председник би за свој рад одговарао Генералној скупштини. Председника Коморе бирала би Генерална скупштина из редова чланова Коморе, на предлог Управног одбора. Седницом Управног одбора, на којој би се утврдио предлог за избор Председника Коморе, председавао би један од чланова Управног одбора којег би они међусобом изабрали на почетку седнице. Председник Коморе бирао би се на пет година. Предлажемо да исто лице може да буде изабрано за председника Коморе највише два пута узастопно. Председник Коморе одређена овлашћења из свог делокруга могао би прене-

ти на потпредседника, генералног секретара Коморе и на друга руководећа лица.

Председник би требало да представља и заступа Пољопривредну комору и био би одговоран за законитост рада Коморе; као и наредбодавац за извршење финансијског плана Коморе; руководио би радом Коморе и усклађивао рад и активности Коморе и њених органа и облика организовања; утврђивао предлоге општих аката и одлука које доноси Управни одбор; усмеравао и вршио координацију сарадње са Народниом Скупштином, Владом и другим државним органима, организацијама и агенцијама; остваривао сарадњу са пољопривредним коморама страних земаља и другим међународним и националним организацијама и асоцијацијама; предлагао избор и разрешење потпредседника, као и именовање и разрешење генералног секретара Коморе; одређивао представнике Коморе у органе и тела других правних лица у складу са посебним прописима или на захтев посебних органа, организација и фондова; давао пуномоћја за представљање и заступање Коморе у земљи и иностранству; обављао и друге послове у складу са законом и Статутом.

5. Потпредседник Коморе

Предлажемо да Пољопривредна комора има једног или више потпредседника. Потпредседнике би бирала Генерална скупштина, на предлог председника Коморе. Потпредседника би требало изабрати на период мандата председника Коморе који га је предложио. Предлажемо да исто лице може бити поново бирано за потпредседника највише два пута узастопно. Потпредседник би за свој рад требало да одговара Генералној скупштини, Управном одбору и председнику Коморе. Потпредседник би обављао послове према посебној одлуци председника.

6. Генерални секретар

Пољопривредна комора би требало да има генералног секретара, кога би на предлог председника именовао Управни одбор. Генерални секретар могао би да има заменика, кога би такође именовао Управни одбор, на предлог председника и генералног секретара.

Предлог је да Генерални секретар заступа Комору пред судовима и надлежним органима или даје овлашћење за заступање; организује, координира и контролише обављање стручних послова у Комори и предузима мере за унапређивање тих послова; координира

припрему седница органа Коморе; обезбеђује спровођење одлука и других аката органа Коморе; помаже председнику у обављању његових послова; обезбеђује услове за рад Суда части; обавља и друге послове које на њега пренесе председник Коморе. Генерални секретар би за свој рад одговарао Управном одбору и председнику. По потреби, генерални секретар могао би да образује радне групе и комисије, за припрему одређених одлука, извештаја, информација и за друге потребе.

7. Органи окружних комора

Предлажемо да органи окружне коморе буду: Скупштина, Управни одбор и Надзорни одбор; а, функцију заступника окружне коморе врши Председник окружне коморе.

Окружна комора била би дужна да поштује трипартитно заступање (представник индивидуалних газдинстава, представник задруга и представник других правних лица) код именовања три представника за Генералну скупштину.

Окружне комора би требало да оснују своје огранке према територији јединица локалне самоуправе округа. Окружна комора оснивала би свој огранак на основу најмање 50 чланова са адресом пребивалишта односно боравишта и адресом седишта за територију поједине јединице локалне самоуправе у оквиру управног округа.

Скупштина огранка окружне коморе именовала би трочлани савет огранка (по могућности на трипартитном принципу) на предлог председника окружне коморе који би на челу имао председника, који би руководио саветом.

Сва друга питања из области рада огранка окружне коморе требало би регулисати правилником који би усвајала Скупштина окружне коморе у складу са Законом.

Огранак окружне коморе требало би да врши следеће послове и задатке: додатно информисање или едукује своје чланове у складу са одлукама органа окружне коморе и у складу са координацијом на нивоу Пољопривредне коморе; даје мишљење, предлоге или издвојена мишљења (посебне закључке) органима окружне коморе о свим питањима и надлежностима окружне коморе као и о координацији на нивоу Пољопривредне коморе; заступа интересе чланова окружне коморе на свом подручју и подстиче општинске органе да сарађују и учествују у спровођењу одлука окружне коморе уважавајући неопходну координацију на нивоу Пољопривредне коморе; усваја програм рада огранка окружне коморе а затим и извештај

о материјално-финансијском пословању огранка окружне коморе; одлучује о употреби средстава огранка окружне коморе на свом подручју по пријави Управног одбора окружне коморе или председника окружне коморе.

1.1. Скупштина окружне коморе

Скупштину окружне коморе чинили би чланови окружне коморе, односно њихови овлашћени представници. Скупштина би требало редовно да се састаје једном годишње. Ванредну седницу Скупштине могао би сазвати председник окружне коморе по својој иницијативи, а морао би на образложени предлог Управног одбора, као и на иницијативу најмање једне трећине чланова Скупштине.

Скупштина би: доносила план и програм рада; усвајала Статут окружне коморе, као и измене и допуне статута; усвајала друге опште акте окружне коморе; бирала и разрешавала чланове Управног одбора окружне коморе; разматрала и усвајала, најмање једном годишње, извештај Управног одбора; разматрала и усвајала финансијски план и извештај.

Предлажемо да Скупштина може пуноправно да одлучује ако је присутна већина чланова. Скупштина би могла да одлучује већином гласова присутних чланова. За одлуку о изменама и допунама Статута неопходна би била двотрећинска већина гласова присутних чланова.

1.2. Управни одбор

Предлажемо да Управни одбор буде извршни орган окружне коморе, који би се старао о спровођењу циљева окружне коморе који су утврђени Статутом окружне коморе. Управни одбор би требало да има најмање 3 члана. Председник окружне коморе био би по функцији члан Управног одбора удружења, а друга два члана били би председници два савета огранка окружне коморе која имају највише чланова (са редовним плаћањем чланарине). Мандат чланова Управног одбора трајао би 4 године са могућношћу поновног избор на исту функцију. Секретар би требало да учествује у раду Управног одбора, на захтев председника управног одбора или председника удружења сазивао би седницу Управног одбора, обавештавао чланове Управног одбора о времену и месту седнице и на самој седници уредно водио записник, уједно спроводио све административне послове које би му наложио председник окружне коморе и Управни одбор окружне коморе. За поједине послове које би му наложио Управни одбор, Скупштина или

председник окружне коморе, секретар би могао да ангажује стручна лица и ван окружне коморе. Председник окружне коморе заступао би окружну комору и имао права и дужности финансијског налогодавца. Председник управног одбора или именовани заменик председника окружне коморе био би овлашћен да у одсуству председника окружне коморе потписује сва финансијска и новчана документа у име окружне коморе.

Управни Одбор би требало да: руководи радом окружне коморе између две седнице Скупштине и доноси одлуке ради остваривања циљева окружне коморе; организује редовно обављање делатности окружне коморе; поверава посебне послове појединим члановима окружне коморе; доноси финансијске одлуке у име окружне коморе; одлучује о покретању поступка за измене и допуне Статута сопственом иницијативом или на предлог најмање пет чланова окружне коморе и припрема предлог измена и допуна који подноси Скупштини на усвајање; одлучује о другим питањима за која нису, законом или овим Статутом, овлашћени други органи окружне коморе. Управни Одбор би могао пуноважно одлучује ако је присутна најмање половина од укупног броја чланова плус један члан, а одлуке доноси већином гласова присутних чланова.

1.3. Надзорни одбор

Надзорни одбор би требало да контролише финансијско пословање окружне коморе и о уоченим неправилностима, без одлагања, обавештава Управни одбор и председника окружне коморе. Надзорни одбор имао би три члана које би бирала Скупштина окружне коморе. Мандат чланова Надзорног одбора трајао би четири године и могли би бити поново бирани. Надзорни одбор подносио би извештај на свакој седници Скупштине.

8. Суд части

Предлажемо да се при Пољопривредној комори образује Суд части. Одељења Суда части Пољопривредне коморе могла би се се образовати при окружним коморама. Одлуку о образовању одељења Суда части доносио би Управни одбор. Суд части би требало да одлучује у случајевима повреде добрих пословних обичаја и пословног морала. Суд части одлучивао би у поступку против чланова Коморе, због повреда добрих пословних обичаја и пословног морала у пословним односима, као и повреда којима се нарушава јединство

тржишта. Као повреда добрих пословних обичаја могли би се, према околностима случаја, сматрати и поступци чланова Коморе којима се наноси штета друштвеној заједници, другим субјектима и потрошачима, изиграва дух и смисао закона и других прописа и руши углед земље у иностранству. Суд части би требало да одлучује и због повреда Статута, кодекса и других аката органа Коморе са обавезном снагом. Предлажемо да Суд части буде независан и самосталан у свом раду. Одлуке Суда части морале би да буду обавезујуће. Организација, састав, поступак, начин рада Суда части и мере које би изрицао требало би уредити општим актом који би донела Генерална скупштина Пољопривредне коморе.

9. Сарадња Коморе са другим органима и организацијама

Комора би требало да сарађује са Народном скупштином, Владом, надлежним државним органима и организацијама и њиховим радним групама, органима локалне самоуправе, у вези са питањима од интереса за пољопривреду, у складу са Законом, другим прописима и статутом. Заступајући интересе својих чланова, Комора би требало да учествује у поступку припреме нацрта закона и других прописа од значаја за пољопривреду. Комора би, такође, требало да организује јавне расправе о предлозима закона и других прописа од значаја за пољопривреду, као и о предлогу мера аграрне политике. Комора би сарађивала са научноистраживачким и образовним институцијама у земљи и иностранству, ради обезбеђивања савременог и континуираног образовања својих чланова. Комора би сарађивала и са другим коморама основаним у складу са Законом, као и са одговарајућим удружењима, институцијама и организацијама у земљи и иностранству. Комора би требало да остварује сарадњу са међународним организацијама у циљу унапређења и развоја односа с иностранством. Комора би могла, сама или са другим организацијама, основати стална или привремена тела, ради остваривања међународне сарадње. Одлуку о оснивању тела донео би Управни одбор.

4. ЧЛАНСТВО

Нада Бакрач

1. Опште питање чланства

Несумњиво је да је круг чланова од пресудног значаја за адекватно исказивање опште воље пољопривредника и шумара. Ово питање је поприлично униформно решено у европској пракси, уколико занемаримо поделу на две главне струје по обавезности чланства. Иако је у неким земљама попут Мађарске и Словеније чланство одређено као обавезно, после разматрања примера иностране праксе, ипак сматрамо да је најбоље, у духу слободе избора, чланство одредити као добровољно, као што је то урађено у земљама попут Словачке, Чешке. Главна идеја је да се на што ефикаснији начин стимулише учешће мањих газдинстава у раду Коморе. Будући да је њихово учешће основна водилца свих активности које Комора спроводи, верујемо да посебну пажњу треба посветити очекиваним повластицама и погодностима које би биле резервисане као ексклузивно право чланова и које би управо послужиле као мотивација тим субјектима да се прикључе раду коморе. Механизам подстицаја, уколико би био добро разрађен, могао би врло успешно да компензује мањак обавезности чланства. Па тако, рецимо, као коморина дејства од незанемарљивог значаја треба представити њене активности у области унапређења конкурентности производа чланова коморе, што би се постигло разним процесима стандардизације и сертификације, која би била управо у њеној надлежности. По том основу, комора би могла још и додатно да приходује и тако повећа прилив средстава која би била издвајана за остале активности из области њеног деловања.

Што се тиче успостављених целина чије је оснивање претходило оснивању коморе, сматрамо да не би требало разарати постојеће видове организације газдинстава који изражавају заједнички интерес групе субјеката на једном географском подручју. Дobar пример за субјекте оваквог типа јесте Аграрна комора Јабланичког округа и слични видови организовања. На њиховом прикључењу новој комори треба интензивно радити, пре свега у смислу кохерентности, будући да би задатак новоос-

новане коморе био управо тај, да настави са уоченом добрим праксама и настави да доприноси њиховом будућем развоју.

Даље, иако чланство у комори даје призив ексклузивности, сматрамо да је битно да Комора остане отворена и другим субјектима који се не одлуче за то да постану чланови и да им пружа помоћ у виду давања неопходних савета, мишљења, евентуалног посредовања и сл. Наравно, како би само чланство ипак задржало свој смисао, статутом би требало предвидети које су то активности у којима комора може помоћи и субјектима који нису њени чланови.

Када се ради о престанку чланства, у пракси је и више него уобичајена подела на престанак услед неплаћања чланарине, кршења преузетих обавеза приступањем Комори и добровољни отказ чланства. Овако дефинисани разлози за престанак чланства, иако *numerus clausus* фактички остављају доста простора за тумачење, пре свега у контексту преузетих обавеза. Наравно, уколико би заиста и дошло до искључења против воље члана, треба му омогућити право жалбе. Даљом разрадом ове проблематике треба да се позабави статут.

2. Врсте чланова

Као што смо већ навели, комора за интерес треба да има укључивање што већег броја индивидуалних пољопривредника, задруга и привредних субјеката у свој рад. Предлог је да се чланови примају двапут годишње и да пријем буде праћен обавезном обуком, трибинама, семинарима и осталим видовима информисања о деловању коморе, правима и обавезама које се односе на чланове. На нивоу региона по пријему чланова може бити организована још нека обавезна образовна активност, рецимо, у зависности од култура и делатности које су карактеристичне за тај простор (уколико је то случај). У упоредном праву, као сам циљ коморе се често истиче њен превасходно образовни аспект, те стога препоручујемо интензивирање активности едукативног карактера.

Чланство треба да буде доступно свим заинтересованим субјектима који задовољавају опште критеријуме предвиђене Законом о привредним коморама у погледу бављења

пољопривредним делатностима, производњом и прерадом пољопривредних производа, шумарством и рибарством. Статутом треба предвидети постојање различитих врста чланстава, и да је неопходно утврдити који чланови ће имати право гласа на националном нивоу, а који ће моћи да делују само кроз лоби групе. Федерација шведских фармера, рецимо, предвиђа различита права и обавезе за различите категорије чланова (чл. 5 Статута), док се примери потенцијалних облика чланстава могу наћи у шкотској пракси (арт. 5, 6. статута Националне уније фармера Шкотске)

Једна од активности Коморе треба да буде и стандардизација производа тако да што боље одговарају захтевима иностраног тржишта, ради повећања извоза и бољег пласмана сертификованог производа у односу на друге до-

маће, несертификоване. Овако дефинисана активност, која је уочена као обећавајућа у многим земљама, попут Естоније, може послужити као врло добар подстицај субјектима да се прикључе Комори.

3. Чланарина

Чланарина је свуда у свету једна од основних извора финансирања активности коморе. Питање чланарине, начина њеног плаћања и висине износа треба адресирати на заседањима највиших органа Коморе. Предлог је да се члановима као додатна погодност омогући плаћање у две рате, и то у периодима који буду предвиђени за пријем нових чланова.

THE STANDARD

The development of the Social Responsibility Standard in the area of agriculture was a challenging undertaking, determined both by the lacunae that exists in our law system and the complexity of relations in agriculture. Joint research of the students enrolled at the University of Belgrade Faculty of Law within the Business Law Study Group under the supervision of Professor Tatjana Jovanić, PhD, and the students enrolled at the University of Belgrade Faculty of Organizational Sciences within the Department of Quality Management and Standardization under the supervision of Assistant Professor Mladen Djurić, PhD was conducted in several complex phases.

In the first phase, law students analyzed the existing standards in foreign practice, and opted for the British standard as the best solution. A translation of the standard into Serbian language followed, which was the starting point for the colleges from the Faculty of Organizational Sciences.

In the second phase, the students of the Faculty of Organizational Sciences concluded that the British standard is too extensive and incompatible with our conditions, therefore this concept was abandoned and another one was adopted, the result of which is a concrete, specific, efficient and, above all, applicable standard with the help of which the purpose of the research can be realized and equal satisfaction of the interests of different parties can be achieved. The project itself was multidisciplinary since the beginning, which is best illustrated by the fact that three teams from the Faculty of Organizational Sciences have participated: the standardization team, the marketing team and the team dealing with databases. The process included frequent meetings, consultations with experts from different fields, and during this phase the students of the Faculty of Law were dealing both with legal framing of the standard and harmonization of the standard with positive regulations.

The third phase involved the development of supporting documentation with the main

purpose of enabling the regulation of quality relations among stakeholders, as well as setting disposable rules that could not be a part of the Standard due to the characteristics of such a document. At this stage, models of contracts and other acts were drafted, in order to facilitate easy and simple conclusion of legal affairs, but also the necessary legal certainty. A particular challenge was the creation of an Agreement for the Financing of Agricultural Production given that examples of such contracts are scarce in practice. This phase was conducted by the students of the Faculty of Law.

During the project, four models of contracts, two additional acts and a list of unfair business practices were also prepared besides The Standard as the main document. Furthermore, a translation of the British standard and a checklist were also prepared along with the analysis of additional relevant regulations.

We use this opportunity to give our thanks to mentors, students, experts and everyone who contributed to this research, as well as to the Business Registers Agency for the reception and assistance with the drafting of the Agreement for the Financing of Agricultural Production.

We hope that we have highlighted one important topic and that both the experts and agricultural organizations will recognize its significance.

ПРЕДЛОГ СТАНДАРДА ДРУШТВЕНО ОДГОВОРНОГ ПОСЛОВАЊА У ПОЉОПРИВРЕДИ

Увод

Израда Стандарда друштвено одговорног пословања у пољопривреди био је изазован подухват, детерминисан празнином која постоји у нашем праву и сложености односа у пољопривреди. Заједничко истраживање студената пословно-правне наставне групе Правног факултета Универзитета у Београду, под менторством проф. др Татјане Јованић и студената Катедре за квалитет менаџмента и стандардизацију Факултета организационих наука Универзитета у Београду, под менторством доц. др Младена Ђурића одвијало се у неколико сложених фаза.

У првој фази студенти Правног факултета, анализирали су постојеће стандарде у иностраној пракси, и одлучили се за британски стандард као најбоље решење. Уследио је превод стандарда на српски језик, који је служио као полазна основа колегама са ФОН-а.

У другој фази, студенти ФОН-а су закључили да је британски стандард преобиман и није компатибилан за наше услове, те се одустало од те и прешло на нову концепцију, чији је резултат конкретан, јасан, ефикасан и пре свега применљив стандард који ће успети да реализује сврху истраживања и омогући равномерно задовољење интереса различитих страна. Сам пројекат је од почетка био мултидисциплинаран, о чему најбоље говори податак да су са ФОН-а учествовала три тима: тим за стандардизацију, тим за маркетинг и тим који се бавио базама података. Рад је укључивао честе састанке, консултације са стручњацима из различитих области, а студенти Правног, у овој фази, бавили су се правним уобличавањем стандарда и усклађивањем стандарда са позитивним прописима.

Трећа фаза, обухватала је израду пратеће документације чија је главна намена била омогућавање уређивања квалитетних односа међу заинтересованим странама, али и постављање диспозитивних правила која нису могла да се нађу у стандарду због природе таквог документа. У овој етапи израђени су модели уговора и други акти, са намером да омогуће лако и једноставно закључивање правних послова,

али и потребну правну сигурност. Посебан изазов било је креирање Уговора о финансирању пољопривредне производње, с обзиром да су примери таквих уговора ретки у пракси. Ову фазу спровели су студенти Правног факултета.

Током пројекта, осим стандарда као главног документа, израђена су 4 модела уговора, 2 додатна акта, листа непоштене пословне праксе, за потребе истраживања извршен превод британског стандарда и контролне листе, уз анализе додатних релевантних прописа.

Користимо ову прилику да се захвалимо менторима, студентима, стручњацима и свима који су дали допринос овом истраживању, а посебно Агенцији за привредне регистре на пријему и помоћи око Уговора о финансирању пољопривредне производње. Следи промоција нашег рада.

Стандард

1. Предмет и подручје примене

Овај стандард намењен је свим учесницима ланца снабдевања у пољопривредној производњи (у даљем тексту: ланац снабдевања), посебно произвођачима пољопривредних производа.

Циљ овог стандарда је успостављање одрживог развоја и фер односа међу учесницима овог ланца снабдевања (слика 1).

Стандард се може применити на све учеснике који су део ланца снабдевања у пољопривредној производњи и чија се делатност везује за:

- а) производе биљног порекла – воће и поврће, житарице, печурке, сточна храна и чајеви;
- б) производе животињског порекла – ситна стока (овце и козе), крупна стока (говеда и коњи), живина (кокошке, пловке, мисирке, патке, гуске и ћурке), млечни производи и јаја.

2. Дефиниције

1. друштвена одговорност
подразумева стварање позитивног односа организације према заинтересованим

странама и животној средини, као и прихватање одговорности за своје поступке

2. одрживи развој

подразумева такве активности којима се задовољавају потребе друштва у садашњости, при чему се не угрожава могућност будућих генерација да задовоље своје потребе

Напомена: подразумева се одрживо пословање

3. организација

особа или група људи који имају сопствене функције, са одговорностима, овлашћењима и међусобним односима за остваривање својих циљева (ИСО:9001)

*НАПОМЕНА 1: Појам организације обухвата, али није ограничен на предузетнике, компанију, корпорацију, фирму, предузеће, орган власти, партнерство, добротворну организацију или институцију, њихов део или комбинацију, без обзира на то да ли су обједињени или нису и да ли су јавног или приватног карактера. [ИЗВОР: ISO 9000:2014, 3.2.1]

4. заинтересована страна

особа или *организација* (3) која може да утиче, да буде под утицајем, или сматра да је под утицајем неке одлуке или активности

ПРИМЕР: Испоручиоци за примарне *произвођаче* (5), *примарни произвођачи производа биљног порекла* (6), *примарни произвођачи производа животињског порекла* (7), *дистрибутери* (8), *складиштери* (9), *прерађивачи* (10), *трговци* (11) и *задруге* (12), *запослени* (13)

5. испоручилац за примарне произвођаче

особа или *организација* (3) са којом је закључен уговор о набавци сировина које се користе за даљу производњу (на пример: семе, ђубриво, храна за животиње)

6. примарни произвођач производа биљног порекла

особа или *организација* (3) која узгаја производе биљног порекла на свом пољопривредном газдинству, укључујући сакупљање дивљих биљних врста (самониклог биља и печурака) из природних станишта

7. примарни произвођач производа животињског порекла

особа или *организација* (3) која узгаја производе животињског порекла ради меса, млека, јаја и прерађени производи од меса и млека

8. дистрибутер

особа или *организација* (3) која се налази на путу од произвођача до потрошача, а чија је улога да обезбеди и олакша транспорт производа од произвођача до потрошача

9. складиштер

особа или *организација* (3) који поседује простор или просторије намењене за привремено чување и смештај робе која је предмет пословања предузећа

10. прерађивач

особа или *организација* (3) који је специјализована за обраду и прераду примарних производа

12. трговац

особа или *организација* (3) која обавља продају производа и врши помоћне активности везане за продају (на пример: мерење производа, услужно сечење итд.)

13. задруга

организација у којој су њени чланови везани уговором о пословној сарадњи и која представља посебан облик пословања на задружним принципима чиме чланови остварују своје економске, социјалне, културне и друге интересе и управљају и контролишу пословање задруге

14. купац

особа или *организација* (3) које купује крајњи производ од примарног произвођача, прерађивача, дистрибутера/складиштера, задруге или трговца и користи га

15. запослени

особа која припада групи стално запослених, привремено запослених или сезонских радника

16. стално запослени

особа са којом је закључен уговор о раду на неодређено време

17. сезонски радник

особа са којим је закључен уговору о *привременим и повременим пословима* (17) у складу са релевантним законом

18. привремено запослени

особа са којом је закључен уговор о раду на одређено време

19. привремени и повремени послови

специфични уговорни однос који има карактер рада ван радног односа у складу са релевантним законом

20. фер трговина

сарадња заснована на дијалогу, транспарентности и поштовању, која тежи повећању равноправности у трговини и тако доприноси одрживом развоју пружањем бољих услова трговања и поштовањем права свих заинтересованих страна

21. локална набавка

преференција куповине локално произведених производа

22. животна средина

природно окружење у ком организација ради, укључујући ваздух, воду, земљиште, природне ресурсе, флору, фауну и људе, свемир и њихове међусобне односе (ИСО 26000)

23. документована информација

информација и медијум на коме се налази, за коју се захтева да се њоме управља и да се одржава

Напомена: документована информација може да буде у облику документа, записа или уговора

24. документ

информација и медијум на коме се она налази

25. уговор

документ којим две или више страна уређују свој правни однос

Напомена: Потписан уговор представља запис

26. запис

документ којим се прати порекло ресурса или готових производа, исказују добијени резултати или пружају докази о извршеним активностима

27. обновљиви ресурси

сви природни ресурси који се троше спорије него што се регенеришу, односно обнављају се у одређеном временском интервалу у целости или делимично – укључују ваздух, воду и биомасу

28. средства за заштиту биљака

производи који имају опште или специфично дејство на непожељне организме који се могу појавити на биљкама

3. Захтеви који се односе на запослене**3.1 Захтеви који се односе на стално и привремено запослене**

Организација мора да:

- а) сваког сталног или привремено запосленог да пријављује у складу са законом
- б) води записе о раду сталних и привремених запослених
- в) сталне и привремене запослене информише о условима рада пре закључења уговора
- г) закључује уговоре о раду са свим стално и привремено запосленима.
- д) запошљава стално и привремено запослене у складу са релевантним законом

3.2 Захтеви који се односе на сезонске раднике

Организација мора да:

- а) води записе о радним сатима сезонских радника и њиховим испуњеним нормама
- б) сезонске раднике информише о условима рада
- в) уколико запошљава малолетно лице, оно мора да има оверено одобрење од стране законског заступника

3.3 Захтеви који се односе на зараду

Организација мора да:

- а) обезбеђује да запослени примају бар минималну зараду у складу са релевантним законом или која је у складу са локалном индустријском просечном зарадом
- б) обезбеђује да прековремени рад буде плаћен у складу са релевантним законом или потписаним уговором
- в) води записе о исплаћеним зарадама
- г) исплаћује зараду у домаћој валути

3.4 Захтеви који се односе на услове рада

Организација мора да:

- а) обезбеђује трајање радног времена према важећем релевантном закону
- б) одређује норме рада тако да је исте могуће достићи у оквиру радног времена
- в) води записе о набавци и одржавању средстава за рад
- г) обезбеђује обуке запосленима који при раду користе нова средства за рад
- д) обезбеђује надзор над радом у односу на сложеност и врсте рада који се обавља
- ђ) обезбеђује да прековремени рад буде добровољан

3.5 Захтеви који се односе на здравље и безбедност

Организација мора да:

- а) својим запосленима омогућује радно окружење у коме се опасност од појаве нежељених ситуација своди на минимум
- б) запосленом надокнади штету, у складу са релевантним важећим законом уколико запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом
- в) у складу са релевантним важећим законом запосленој жени обезбеди право на одсуство са рада због трудноће и порођаја, као и одсуство са рада ради неге детета
- г) у складу са релевантним законом обезбеђује адекватну заштитну опрему уколико услови на радном месту представљају потенцијалну опасност по здравље и безбедност запослених
- д) обезбеђује запосленима све информације које се односе на безбедност и здравље на раду, а нарочито о ризицима и мерама које се предузимају у циљу остваривања безбедних и здравих услова за рад на радном месту

3.6 Захтеви који се односе на спречавање дискриминације

Организација:

- а) мора да врши одабир својих запослених само на основу њихових компетентности, искустава и вештина за конкретно радно место
- б) не сме, непосредно или посредно, да дискриминише лица која траже запослење, као и запослене, у односу на пол, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство
- в) не сме да користи физичко или телесно кажњавање, силу која узрокује телесне повреде или болове, или друге облике физичког контакта ради кажњавања или присиљавања запослених
- г) не сме да практикује или да дозвољава психолошку присилу или било који други облик не-физичког злостављања, укључујући претње насиљем, сексуално узнемиравање или вербално злостављање

4. Захтеви који се односе на остале заинтересоване стране

4.1 Општи захтеви

Организација мора да:

- а) идентификује и документује своје заинтересоване стране
- б) препозна које заинтересоване стране директно (или индиректно) утичу на обављање активности
- в) има јасно дефинисане и јавно видљиве циљеве, мисију и визију
- г) дефинише фер цену својих производа, и да промене о њој буду евидентирани и транспарентни
- д) на захтев надлежног лица прикаже изворе новчаних прилива и доказ о поступању са својим фондовима

4.2 Захтеви који се односе на испоручиоца за примарне произвођаче

Организација мора да:

- а) поштује услове и рокове испоруке у складу са уговором са примарним произвођачем
- б) доставља примарном произвођачу уговорену количину ресурса у непромењеном стању и по договореној цени, тако да то примарном произвођачу омогућава одрживо пословање
- в) информише примарног произвођача/задругу уколико није у могућности да испуни уговорену обавезу у складу са временским роком дефинисаним у том уговору
- г) води записе о пореклу ресурса које испоручују примарном произвођачу
- д) надокнади штету примарном произвођачу у случају доставе оштећене робе

4.3 Захтеви који се односе на примарног произвођача производа биљног порекла

Примарни произвођач производа биљног порекла мора да:

- а) узгаја искључиво биљке без мењања њихове генетске структуре
- б) креира, ажурира, чува и на захтев надлежних органа и/или наредног у ланцу снабдевања (слика 2) пружа на увид документацију која описује начин узгоја производа биљног порекла

- в) користи средства за заштиту биљака која су дозвољена и одобрена од стране државе
- г) прихвата узимања узорака од стране надлежног тела
- д) нешто за производ

4.4 Захтеви који се односе на примарног произвођача производа животињског порекла

Примарни произвођач производа животињског порекла мора да обезбеђује животињама:

- а) стални приступ води и храни
- б) сточну храну која у себи садржи ограничен ниво штетних супстанци
- в) заклон од временских непогода и врућине
- г) обавезне ветеринарске прегледе и интервенције

Примарни произвођач производа животињског порекла мора да обезбеђује да:

- а) се примењују такве методе које тренутно усмрћују животињу или је чине неосетљивом на бол до наступања смрти, када год је то могуће
- б) процес усмрћивања животиња обављају стручне и увежбане особе
- в) животиње намењене за усмрћивање буду транспортоване, истоварене на начин који не утиче на њихово физичко здравље
- г) се трајање транспорта животињских производа сведе на минимално могуће време кад год је то потребно
- д) нешто за производ

4.5 Захтеви који се односе на дистрибутера и складиштера

Дистрибутер и складиштер морају да:

- а) транспортују производе тако да се не појаве оштећења и уз температуру прописану спецификацијом производа
- б) обезбеђују да складишне просторије у којима се чувају производи буду заштићене од спољних штетних утицаја
- в) идентификују, чувају и на захтев надлежних органа или учесника у ланцу снабдевања пружају на увид сву документацију која се односи на производ који се дистрибуира/складишти
- г) надокнади штету примаоцу робе у случају доставе оштећене робе

4.6 Захтеви који се односе на прерађивача

4.6.1 ЗАХТЕВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОЦЕС ПЕРЕРАДЕ

Прерађивач мора да обезбеђује:

- а) постојање хигијенских услова у којима се врши процес прераде
- б) периодично одржавање средстава за рад и чување документације која то потврђује
- в) креирање, ажурирање и чување записа о начину прераде
- г) да се у току прераде не мешају производи из односног ланца снабдевања са производима набављеним од организација које нису део тог ланца снабдевања, када год је то могуће

4.6.2 ЗАХТЕВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА АКТИВНОСТИ ПРЕ ПЕРЕРАДЕ И НАКОН ПЕРЕРАДЕ

Прерађивач мора да обезбеђује:

- а) слободне капацитете за складиштење производа непосредно пре и након прераде
- б) сву неопходну документацију о пореклу примарних производа
- в) да се на захтев учесника у ланцу снабдевања и/или надлежног органа пружи на увид записе о начину прераде

4.6.3. ЗАХТЕВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПРОЦЕС ПАКОВАЊА ПРОИЗВОДА

Прерађивач мора да обезбеђује:

- а) да се у току процеса паковања производа не промене физичка и хемијска својства производа из процеса прераде
- б) записе о пореклу амбалаже која се користи, исте чувају и на захтев учесника у ланцу снабдевања и/или надлежног органа пружају на увид
- в) постојање описа, порекла и рока трајања прерађеног производа на амбалажи, када год је то потребно

4.7 Захтеви који се односе на трговца

Трговац мора да:

- а) има статус трговца у складу са релевантним важећим законом;
- б) води записе о набавци, продаји, продајној цени производа, испоруци, транспорту производа и исте чува и пружа на увид надлежним органима и осталим

учесницима у ланцу снабдевања, кад год је то потребно

- в) води евиденцију о року употребе производа и да при истеку рока употребе повуче производ из продаје
- г) обезбеђује простор, опрему, уређаје и складиштење производа у складу са врстом производа
- д) проверава да производ стављен у промет испуњава услове здравствене и опште безбедности, техничке захтеве, услове паковања и обележавања
- ђ) обезбеђује да сваки производ који се налази у промету садржи податке о називу, врсти производа, саставу, количини, податке о произвођачу, датуму производње, року употребе, дистрибутеру, као и упозорење на евентуалну опасност и/или штетност производа

5. ЗАХТЕВИ КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ДРУШТВЕНУ ОДГОВОРНОСТ

5.1 Општи захтеви

Организација мора да:

- а) идентификује на који начин ће остварити друштвено одговорно пословање и према томе креира план реализације
- б) обезбеди радна места (у складу са тачкама 3.3, 3.4, 3.5) становницима локалне заједнице у којој послује, кад год је то могуће
- в) учествује у локалним/националним/међународним активностима које се односе на друштвену одговорност, кад год је то могуће
- г) идентификује заинтересоване стране и сарађује са онима које друштвено одговорно послују, када год је то могуће

5.2 Захтеви који се односе на локалну набавку

Како би постојала локална набавка у ланцу снабдевања, морају бити испуњени следећи захтеви:

- а) примарни произвођач мора да набавља ресурсе који су произведени у Србији кад год је то могуће и да на захтев сваког наредног учесника у ланцу пружи доказ о томе
- б) примарни произвођач/задруга мора да рангира испоручиоце и да, на захтев сваког од учесника у ланцу снабдевања, поднесе доказ да је изабран најпогод-

нији према критеријумима који не угрожавају ниједну заинтересовану страну

- в) организација мора да води записе о ресурсима који су набављени локално, о њиховој употреби и размени са осталим учесницима у ланцу снабдевања и да на захтев тих учесника пружа записе на увид
- г) на производу који је настао локалном набавком у ланцу снабдевања, мора да постоји опис који указује на то

5.3 Захтеви који се односе на утицај на животну средину

Организација мора да:

- а) идентификује изворе енергије, воде и других ресурса које користи
- б) користи обновљиве изворе енергије кад год је то могуће
- в) примењује мере у циљу смањења потрошње енергије у организацији, кад год је то могуће
- г) идентификује опасни отпад, развија стратегију управљања отпадом и да истим управља у складу са важећим релевантним прописима
- д) рециклира и користи рециклиране материјале у свом пословању кад год је то могуће
- ђ) омогући да активности у вези са производом кроз ланац снабдевања имају минималан еколошки утицај

5.4 Захтеви који се односе на земљиште

Организација мора да поступа одговорно према земљишту. То подразумева:

- а) снабдевање земљишта потребном количином воде која се утврђује у односу на врсту културе која се узгаја
- б) редовно обрађивање земљишта и примена одговарајућих мера предвиђених важећим релевантним законом
- в) не угрожавање природно заштићених подручја

6. Захтеви који се односе на документоване информације

6.1 Општи захтеви

Организација мора да:

- а) управља документованим информацијама у свом пословању

- б) на захтев надлежних органа пружа на увид документоване информације
- в) архивира документоване информације тако да буду доступне за коришћење када год је то потребно
- г) у складу са својим правилима, обележава застареле документоване информације и управља њима
- д) склопи уговор са заинтересованом страном уколико постоји размена било какве врсте

6.2 Захтеви који се односе на креирање и ажурирање документованих информација

Организација мора да:

- а) креира документоване информације тако да буду концизне, са истинитим подацима и написане на језику који је разумљив свима који ће их користити
- б) идентификује документоване информације у складу са својим интерним правилима
- в) ажурира документоване информације периодично у складу са променама које су се у међувремену догодиле

- г) обавештава стално и привремено запослене о кључним изменама у документованим информацијама, кад год је то потребно

6.3 Захтеви који се односе на управљање документованим информацијама

Организација мора да:

- а) обезбеђује да су све документоване информације доступне свима којима су потребне
- б) дефинише особе одговорне за проверу и измену документованих информација
- в) заштити документоване информације од неприкладног коришћења, неовлашћене измене и губитка података
- г) обележава и прати документоване информације кроз њихову употребу до повлачења из

ПРАТЕЋА ДОКУМЕНТАЦИЈА

УГОВОР О ПРОДАЈИ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

дана _____ закључиле су следеће уговорне стране

_____ са пребивалиштем/седиштем у _____,

ЈМБГ/ПИБ _____, кога заступа: _____

(у даљем тексту: продавац)

и

_____ са пребивалиштем/седиштем у _____,

ЈМБГ/ПИБ _____, кога заступа: _____

(у даљем тексту: продавац)

Члан 1.

Продавац се обавезује да пренесе право својине на следећим пољопривредним производима:

1. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
2. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
3. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
4. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
5. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
6. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____
7. _____ количине _____ квалитета _____, уроку од _____

Члан 2.

Купац се обавезује да продавцу исплати цену _____ од _____ и то у следећим ратама*:

Почетна цена _____

1. рата _____ доспева _____
2. рата _____ доспева _____
3. рата _____ доспева _____
4. рата _____ доспева _____

Члан 3.

Уговорне стране су сагласне да продавац има право да раскине уговор уколико купац не исплати цену у накнадном року од _____ дана доспећа обавезе. Уколико је уговорено плаћање цене у ратама, продавац има право да раскине уговор у случају задоцњења са исплатом почетне цене, и задоцњења са исплатом две рате које износе осмину цене.

Члан 4.

Купац је обавезан да продавцу достави доставницу чим прими уговорену количину производа.

Члан 5.

Продавац је дужан да купцу изда потврду о исплаћеној цени чим овај цену буде исплатио. Купац може тражити потврду за сваку рату, уколико је уговорена купопродаја у ратама.

Члан 6.

У случају потребе тумачења уговора, стране су сагласне да тумачење прво изврши

_____

Члан 7.

У случају спора, стране ће настојати да спор реше мирним путем, а уколико у томе не успеју, надлежан ће бити стварно надлежни суд за подручје продавца.

Члан 8.

Овај уговор је израђен у два примерка од којих свакој уговорној страни припада по један.

Продавац

Купац

УГОВОР О УСКЛАДИШТЕЊУ

дана _____ закључиле су следеће уговорне стране
_____, са пребивалиштем/седиштем у _____,
ЈМБГ/ПИБ _____, Матични број/ Рег. број пољ. газдинства _____,
кога заступа: _____ (у даљем тексту: складиштар)

и

_____, са пребивалиштем/седиштем у _____,
ЈМБГ/ПИБ _____, Матични број/ Рег. број пољ. газдинства _____,
кога заступа: _____ (у даљем тексту: оставодавац)

Члан 1.

Обавезује се складиштар да на складиштење прими наведену робу, да предузме потребне мере ради њеног очувања и да је преда оставодавцу.

Члан 2.

Рок чувања износи _____, а оставодавац може захтевати да му се ствар врати и раније.

Члан 3.

Предмет уговора је следећа роба:

1. _____, количине, _____, квалитета
2. _____, количине, _____, квалитета
3. _____, количине, _____, квалитета
4. _____, количине, _____, квалитета
5. _____, количине, _____, квалитета
6. _____, количине, _____, квалитета

Члан 4.

Оставодавац се обавезује да плати складиштару накнаду у износу од _____.

Члан 5.

Складиштар се обавезује да предузме све оне потребне мере које је као добар привредник дужан да предузме ради очувања поверене му робе, као и оне мере које су уговорене. Уколико роба има својства која захтевају додатне мере, а која нису била позната нити су могла бити позната у тренутку закључења уговора њих је дужан да саопшти оставодавац складиштару одмах по сазнању за таква својства и за додатне мере које је потребно предузети. Уколико додатне мере захтевају појачан напор складиштара, који према искуству и обичајима у промету превазилази границе разумног, накнада се може повећати, али највише до 50 % износа накнаде. У сваком случају оставодавац има право на накнаду трошкова потребних за очување робе.

Члан 6.

Складиштар се обавезује да изда оставодавцу складишнициу то посебно за сваку врсту робе назначену у уговору.

Члан 7.

У случају да је складиштар проузроковао штету на роби намером или крајњом непажњом, накнада штете коју је оставодавац дужан да плати одређује се према корисности робе оставодавца у односу на друга његова добра. У случају да је штету проузроковао обичном непажњом, одређује се према тржишној вредности робе, без обзира на корисност робе у односу на друга оставодавчева добра.

Члан 8.

Складиштар није дужан да робу осигура.

Члан 9.

Уколико је то потребно, тумачење уговора ће извршити _____.

Члан 10.

На све што није уређено овим уговором, примењују се одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 11.

У случају спора, стране ће настојати да постигну мирно решавање спора, а у случају да то не успеју, спор ће се водити пред стварно надлежним судом у _____.

Члан 12.

Овај уговор је састављен у два примерка, од којих свакој уговорној страни припада по један.

Оставодавац

Складиштар

_____

_____

УГОВОР О ПРИВРЕМЕНИМ И ПОВРЕМЕНИМ ПОСЛОВИМА

дана _____ закључиле су уговорне стране:
, са седиштем/пребивалиштем у _____,
ПИБ/ЈМБГ _____, Матични број, кога заступа _____ (у даљем тексту: послодавац)
и
, са пребивалиштем у _____,
ЈМБГ _____, (у даљем тексту: ангажовано лице)

Члан 1.

Ангажовано лице се обавезује да у корист послодавца обавља следеће радне задатке:

Члан 1а.

Ангажовано лице може послати неко друго лице да га замени у одређеном временском периоду, под условом да је то лице навршило 15 година, да се с тим сагласио његов законски заступник и да може једнако квалитетно обављати посао као и ангажовано лице. У том случају лице које замењује ангажовано лице има сва права која има и ангажовано лице по овом уговору, а накнада ће се исплатити ангажованом лицу, уколико оно не обавести послодавца да накнаду за одређени период исплати замени.

Члан 2.

Послодавац се обавезује да ангажованом лицу исплати укупну накнаду у износу од _____, за укупно радних сати недељно, односно _____ по радном сату недељно.*

Члан 3.

Ангажовано лице се ангажује за период од _____ до _____.

Члан 4.

Радно време ангажованог лица не може прећи 48 сати недељно.

Члан 5.

Ангажовано лице има право на недељни одмор у непрекидном трајању од 24 сата који ће се користити следећег дана _____.

Члан 6.

Ангажовано лице не може радити дуже од 12 сати дневно.

Члан 7.

Ангажовано лице има право на дневни одмор од _____.

Члан 8.

Ангажовано лице има право на здравље, безбедност на раду, заштиту личног интегритета, као и заштиту достојанства и права личности.

Члан 9.

Ангажовано лице има право да раскине уговор у случају трудноће и болести која га онемогућава да извршава радне обавезе, односно која може озбиљније угрозити његово/њено здравствено стање при обављању радних обавеза.

Члан 10.

Послодавац је дужан да предузме све неопходне мере ради заштите безбедности и здравља на раду ангажованог лица, а посебно да му обезбеди потребну количину воде или другог освежавајућег напитка (уз сагласност ангажованог лица), да му обезбеди адекватну заштиту од сунца, врућине или других временских непогода, као и да му обезбеди рукавице уколико обавља послове брања, сакупљања или друге послове у којима долази у додир са плодовима или биљкама.

Члан 11.

Стране ће настојати да спор реше мирно, а у случају да то не успеју спор ће се водити пред месно надлежним судом.

Члан 12.

У случају потребе, уговор ће прво тумачити _____.

Члан 13.

Уговор је закључен у три примерка, од којих један припада ангажованом лицу, а два припадају послодавцу.

Члан 14.

У свему што није уговорено, примењиваће се одредбе Закона о облигационим односима и Закона о безбедности и здрављу на раду

Послодавац

Ангажовано лице

_____

_____

УГОВОР О ФИНАНСИРАЊУ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ

_____, кога заступа _____ (назив правног или физичког лица)
из _____,
(улица и број, место, општина или град)
регистрациони број пољопривредног газдинства _____,
ПИБ _____, матични број _____, ЈМБГ _____,
име и презиме _____ (попуњава само предузетник)
(у даљем тексту: организатор производње)

и

_____, кога заступа _____ (назив правног или физичког лица)
из _____,
(улица и број, место, општина или град)
регистрациони број пољопривредног газдинства _____,
ПИБ _____, матични број _____, ЈМБГ _____,
име и презиме _____ (попуњава само предузетник)
(у даљем тексту: произвођач)
Закључили су **дана** _____ у _____.

Члан 1

Овај уговор је закључен на основу Закона о финансирању и обезбеђењу финансирања пољопривредне производње („Службени гласник Републике Србије“, бр. 128/14).

Члан 2.

Организатор производње се обавезује да дужнику исплати _____ / преда _____ (опис и количина пољопривредних производа)
(износ новца и валута-за динар RSD)
у року од _____.
Исплата/преузимање ће се извршити у _____.

Члан 3.

Обавезује се организатор производње да произвођачу исплати уговорну камату (уколико је у питању исплата) / уговорну казну (уколико је у питању роба) у износу од _____ и то за сваки _____ (дан, месец, година) закашњења.

Члан 4.

Обавезује се произвођач да организатору производње преда у својину пољопривредне производне културе _____, сорте _____,
количине _____ / исплати износ од _____ у року од _____ у _____.

Члан 5.

Обавезује се произвођач да исплати организатору производње уговорну казну (уколико је у питању роба) / уговорну камату (уколико је у питању новац) у износу од _____ у _____.

Члан 6.

Потраживање организатора производње обезбеђена су са:

(1) Залог на будућим пољопривредним производима културе _____, цорте _____, количине, који се производе у _____, /хипотека

Катастарска општина _____, број парцеле _____, број листа непокретности _____, опис земљишта или објекта _____, површина _____, у власништву _____

(2)

(3)

(4)

(5)

Залогодавац је **сагласан** да организатор производње упише заложно право на наведеним будућим пољопривредним производима.

Члан 7.

Уколико на дан доспећа потраживања обезбеђеног залогом на будућим пољопривредним производима на месту производње не постоје будући пољопривредни производи, поверилац стиче законско заложно право на својини залогодавца, без обзира на културу и сорту, у количини и вредности довољној за намирење доспелог потраживања. Законско заложно право траје до намирења повериоца по овом уговору, изузев случаја примене одредаба Закона о финансирању и обезбеђењу финансирања пољопривредне производње о ограниченом трајању залогa, када законско заложно право траје доистека права ограниченог трајања залогa.

Члан 7a

Обавезује се произвођач да, као добар привредник/добар домаћин, омогући вршење контроле испуњења уговорних обавеза и то на следећи начин:

Члан 8.¹

Ако произвођач не изврши обавезу преузету овим уговором, његово пољопривредно газдинство, као и пољопривредно газдинство које је са њим повезано у складу са законом којим се уређују привредна друштва, преводи се у пасивни статус у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са законом којим се уређују пољопривреда и рурални развој и не може да остварује право на подстицаје у складу са законом којим се уређују подстицаји у пољопривреди и руралном развоју и Законом о финансирању и обезбеђењу финансирања пољопривредне производње, **ОСИМ** у случају више силе или немогућности испуњења.

Члан 9.

Произвођач нема право да се позива на околности које није могао избећи, спречити или отклонити (виша сила), или околности због којих не одговара (немогућности испуњења), нити има право да захтева измену или раскид уговора због промењених околности.

Члан 10.

Уговор је сачињен у писаној форми, и правно дејство производи од тренутка уписа у регистар који води Агенција за привредне регистре. Све измене овог уговора производиће правно дејство једино уписом у одговарајући регистар Агенције за привредне регистре.

Члан 11.

Уговорне стране се обавезују да ће евентуални спор покушати да реше споразумно, а уколико то не успеју, месно надлежни суд ће бити у _____.

1 Једино у случају да је произвођач пољопривредно газдинство

Члан 12.

На све што није регулисано овим уговором примењују се одредбе Закона о финансирању и обезбеђењу финансирања пољопривредне производње, и супсидијарно, Закона о облигационим односима.

Члан 13.

Све трошкове везане за регистрацију овог уговора у одговарајућим регистрима сноси (1) .

Организатор производње

Произвођач

_____
(име и презиме подносиоца)

_____
(пребивалиште или боравиште)

ЈМБГ: _____

_____
(место и датум)

_____
(назив и седиште задруге)

ПИБ _____ матични број _____

На основу члана 24 Закона о задругама („Сл. гласник Републике Србије“, број 112/2015) подносилац подноси:

ЗАХТЕВ ЗА ПРИСТУПАЊЕ ЗАДРУЗИ

Подносилац захтева од надлежног органа Задруге да донесе Одлуку о приступању задрузи и да о томе обавести подносиоца у року од 30 дана од дана пријема истог у складу са чланом 25 став 3. Закона о задругама.

Подносилац изражава спремност да прихвати сва права и обавезе које проистичу из Задружних правила, укључујући и новчани (неновчани) улог и чланарину, као и да у раду задруге учествује одговорно, савесно и стручно.

Досадашње радно искуство:

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Подносилац

_____
(својеручни потпис, испод име и презиме штампаним словима)

_____
(име и презиме подносиоца)

_____
(пребивалиште или боравиште)

ЈМБГ: _____

_____
(место и датум)

_____
(назив и седиште задруге)

ПИБ _____ матични број _____

На основу члана 27 Закона о задругама („Сл. гласник Републике Србије“, број 112/2015) и на основу Одлуке о приступању задрузи број: _____, донете дана: подносилац захтева за приступање даје:

ПРИСТУПНУ ИЗЈАВУ

Подносилац изјављује да је упознат и да прихвата сва права, обавезе и одговорности задругара, која проистичу из Задружних правила и Уговора о оснивању задруге, укључујући и она настала пре давања приступне изјаве.

Подносилац се обавезује да ће уплатити чланарину/улог, у року од _____, у износу од _____, и да ће извршити и друге наведене обавезе:

У складу са наведеним чланом Закона о задругама приступна изјава садржи одредбе уговора о оснивању:

УГОВОР О ОСНИВАЊУ

(садржај уговора)

Изјавилац

_____
(својеручни потпис, испод име и презиме штампаним словима)

ЛИСТА НЕПОШТЕНИХ ПОСЛОВНИХ ПРАКСИ

Забрана искориштавања значајне преговарачке снаге

Члан 1

(1) Забрањено је искориштавање значајне преговарачке снаге откупљивача и/или прерађивача или трговца у односу на њихове добављаче наметањем непоштених трговачких пракси.

(2) Сматра се да има значајну преговарачку снагу трговац чији укупни годишњи приход и укупан годишњи приход повезаних друштава с трговцем остварен у Републици Србији прелази износ од _____

(3) Сматра се да има значајну преговарачку снагу откупљивач чији укупни годишњи приход и укупан годишњи приход повезаних друштава с откупљивачем остварен у Републици Србији прелази износ од _____

(4) Сматра се да има значајну преговарачку снагу прерађивач чији укупни годишњи приход и укупан годишњи приход повезаних друштава с прерађивачем остварен у Републици Србији прелази износ од _____

(5) У приход из ставова 2, 3 и 4 овога члана не урачунава се приход остварен продајом робе, односно пружањем услуга између повезаних друштава (друштава унутар групе).

Наметање непоштених трговачких пракси

Члан 2

(1) Непоштене трговачке праксе могу постојати у односима:

– између примарног произвођача и прерађивача, дистрибутера, складиштера или трговца

(2) Непоштене трговачке праксе у производњи, преради и/или трговини производима које се искориштавањем значајне преговарачке снаге намећу примарним произвођачима су:

1. писани уговор између дистрибутера и/или прерађивача или трговца који није састављен у складу са захтевима овог стандарда или обвезе наметнуте примарном произвођачу које нису предвиђене у писаном уговору између примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача или трговца.
2. плаћања која нису јасно истакнута и специфицирана на издатом рачуну или признаници
3. општи услови пословања дистрибутера и/или прерађивача или трговца који нису у складу са захтевима овог стандарда
4. могућност једностраног раскида уговора са примарним произвођачем од стране дистрибутера и/или прерађивача или трговца у неписаном облику или без навођења основаних разлога за раскид уговора или могућност отказа уговора са примарним произвођачем без примереног отказног рока или могућност једностране измене уговора од стране дистрибутера и/или прерађивача или трговца
5. неразумно високе уговорне казне с обзиром на вредност и значај објекта обвезе и
6. остале непоштене трговачке праксе које прописује овај документ?

УГОВОРИ

Облик и обвезни садржај уговора примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача

Члан 3

(1) Уговор између примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача мора бити закључен у писаном облику и садржати све одредбе битне за пословни однос уговорних страна, а посебно одредбе о:

1. цени производа и/или начину одређивања цене

2. квалитету и врсти производа који се испоручује дистрибутеру и/или прерађивачу
3. условима и роковима плаћања испорученог производа, а рок плаћања не може бити дужи од 90 дана од дана пријема производа који је предмет испоруке.

5. месту испоруке производа и
6. трајању уговора.

(2) Уговор који није закључен у писаном облику и који не садржи све одредбе наведене у ставу 1. овога члана повлачи са собом немогућност сертификовања по нашем стандарду.

(3) Изузетно од става 1. овога члана, писани уговор није потребан ако примарни произвођач прихвати понуду дистрибутера и/или прерађивача на темељу јавно објављених услова дистрибутера и/или прерађивача који су обвезујући и прилажу се откупном листу те који садрже све одредбе из става 1. тачка 1. До тачке 5. овога члана, односно ако примарни произвођач и дистрибутер и/или прерађивач имају склопљен уговор о заједничкој производњи који садржи и одредбе из става 1. тачака 1. до 6. овога члана.

(4) Изузетно од става 1. овога члана, у случају када примарни произвођач испоручује производ дистрибутеру и/или прерађивачу који је задруга чији је члан примарни произвођач, писани уговор није потребан ако статут те задруге или правила и одлуке у писаном облику, утврђени у статуту или изведени из њега, садрже одредбе које су по садржају у складу са ставом 1. овога члана.

Облик и обвезни садржај уговора примарног произвођача и трговца

Члан 4.

(1) Уговор између примарног произвођача и трговца мора бити закључен у писаном облику и садржати све одредбе битне за пословни однос уговорних страна, а нарочито садржати одредбе о:

1. цени производа и/или начину одређивања цене
2. квалитету и врсти производа који се испоручује трговцу
3. условима и роковима плаћања испорученог производа, а рок плаћања не може бити дужи од 60 дана од дана пријема производа који је предмет испоруке, односно не може бити дужи од 30 дана од дана пријема свежег производа који је предмет испоруке
4. условима и роковима испоруке производа који су предмет уговора
5. месту испоруке производа и
6. трајању уговора.

(2) Уговор који није закључен у писаном облику и који не садржи све одредбе из става 1. Овог члана повлачи са собом немогућност сертификовања по нашем стандарду.

ИЗДАВАЊЕ РАЧУНА И ОПШТИ УСЛОВИ ПОСЛОВАЊА

Правила издавања рачуна

Члан 5.

(1) За сваку испоруку производа у складу с уговором закљученим између примарног произвођача и трговца или примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача, односно за сваку услугу повезану с испоруком производа мора бити издат рачун или откупни лист, у складу с пореским прописима.

(2) Рачун који примарни произвођач издаје трговцу, односно дистрибутеру и/или прерађивачу мора садржати јасно наведени износ уговорених попушта или рабата и тачну спецификацију на шта се износи односе, у складу с уговором између примарног произвођача и трговца, односно примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача.

(3) Накнаде за услуге трговца према примарном произвођачу чије остварење зависи од стварног учинка трговца, односно дистрибутера и/или прерађивача, а не сматрају се наметањем непоштене трговачке праксе, не смеју бити изражене на рачуну из става 2. овога члана.

Општи услови пословања

Члан 6.

(1) Дистрибутер и/или прерађивач и трговац дужан је упозорити примарног произвођача на примену општих услова пословања, као и на начин објаве општих услова пословања.

(2) Одредбе општих услова пословања морају бити јасне и разумљиве.

(3) Општи услови пословања не смеју садржати одредбе које се у смислу овог _____ сматрају непоштеним трговачким праксама.

ГУБИТАК ПРАВА НА СЕРТИФИКАЦИЈУ И УГОВОРНА КАЗНА

Раскид уговора, отказ уговора и једнострана измена уговора

Члан 7.

(1) Одредба уговора између примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача или између примарног произвођача и трговца која дистрибутеру и/или прерађивачу или трговцу омогућава једнострану раскид уговора у неписаном облику или без навођења основаних разлога за раскид уговора повлачи са собом немогућност сертификавања по нашем стандарду.

(2) Одредба уговора између примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача или између примарног произвођача и трговца која дистрибутеру и/или прерађивачу или трговцу омогућава отказ уговора без примереног отказног рока повлачи са собом немогућност сертификавања по нашем стандарду.

(3) Одредба уговора између примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача или између примарног произвођача и трговца која дистрибутеру и/или прерађивачу или трговцу омогућава једнострану измену уговора повлачи са собом немогућност сертификавања по нашем стандарду.

Уговорна казна

Члан 8.

(1) Забрањено је примарном произвођачу наметнути неразумно високу уговорну казну с обзиром на вредност и значење објекта обвезе.

(2) Забрањено је наплатити од примарног произвођача уговорну казну у случају када дистрибутер и/или прерађивач или трговац скриви неиспуњење, закашњење или неуредно испуњење обавезе примарног произвођача и у другим случајевима када је до неиспуњења, закашњења или неуредног испуњења обавезе добављача дошло из разлога за које примарни произвођач не одговара.

ОСТАЛЕ НЕПОШТЕНЕ ТРГОВАЧКЕ ПРАКСЕ

Остале непоштене трговачке праксе дистрибутера и/или прерађивача

Члан 9.

Осим непоштених трговачких пракси из чланова _____ овог _____, остале непоштене трговачке праксе у односу примарног произвођача и дистрибутера и/или прерађивача у трговини производима су:

1. нетранспарентно умањење количине и/или вредности производа стандардног квалитета
2. испостављање бланко обвезница ради преузетог репроматеријала, а да дистрибутер и/или прерађивач нема обвезу издавања средства осигурања за преузете, а неплаћене производе
3. условљавање закључења уговора и пословне сарадње компензацијом роба и услуга
4. непреузимање уговорених количина производа у складу са уговореном динамиком откупа, осим у оправданим случајевима утврђеним уговором
5. наплата накнаде за закључење уговора с примарним произвођачем која није сразмерна административном трошку који треба да сноси примарни произвођач
6. одбијање пријема испоруке производа по доспећу обавезе за примарног произвођача на испоруку, осим из разлога који су уговором утврђени као оправдани разлози за одбијање пријема
7. наплата накнаде примарном произвођачу за кварење, калирање, растур, лом и крађу производа након испоруке производа, односно пребацивање ризика пословања на примарног произвођача
8. обавезе да не продаје производе другим дистрибутерима и/или прерађивачима по нижим ценама од оних које је платио дистрибутер и/или прерађивач и

9. одређивање рока плаћања примарном произвођачу дужег од 60 дана од дана пријема производа који је предмет испоруке, односно дужег од 30 дана од дана пријема свежег производа који је предмет испоруке.

Остале непоштене трговачке праксе трговца

Члан 10.

Осим непоштених трговачких пракси из члана _____, остале непоштене трговачке праксе у односу примарног произвођача и трговца у трговини производима су:

1. наплата накнаде за уврштавање производа примарног произвођача
2. наплата накнаде за смештај производа на полицама у продајном мјесту трговца, осим у случају када примарни произвођач од трговца изричито тражи смештај свог производа на одређеној полици у продајном месту трговца
3. враћање испоручених, а непродатих производа, наплата накнаде за складиштење таквих производа, наплата накнаде примарном произвођачу за непродате производе којима је истекао рок трајања, осим у случају производа који се први пут испоручују трговцу, као и производа за које примарни произвођач изричито тражи продају, а унапред је писаним путем упозорен од стране трговца да због слабог промета може доћи до истека рока трајања тих производа
4. наплата накнаде за закључење уговора са примарним произвођачем која није сазмерна административном трошку који треба да сноси примарни произвођач
5. наплата накнаде за доставу производа изван уговореног места испоруке
6. наплата накнаде за чување и располагање након испоруке производа трговцу
7. наплата накнаде за проширење продајне мреже трговца, побољшање (преуређење) постојећих продајних места трговца, проширење складишних капацитета трговца, проширење дистрибутивне мреже трговца
8. одбијање пријема испоруке производа по доспећу обавезе за примарног произвођача на испоруку, осим из разлога који су уговором утврђени као оправдани разлози за одбијање пријема
9. условљавање закључења уговора и пословне сурадње компензацијом роба и услуга
10. условљавање закључења или продужења уговора и пријема испоруке производа који су предмет уговора захтевом за производњом и испоруком производа који се могу сматрати заменивим у односу на уговорене или испоручене производе (робна марка трговца)
11. наплата накнаде за услуге које нису пружене, односно за услуге које су пружене иако нису уговорене међу уговорним странама
12. наплата накнаде за смањен промет, продају или смањену добит трговца због смањене продаје одређеног производа
13. пребацивање ризика пословања са трговца на примарног произвођача попут наплате накнаде за кварење, калирање, растур, лом, крађу производа и наплате накнаде за новчане и остале казне изречене трговцу на основу одлука надлежних тела, осим у случају кад су изречене казне на основу одлука надлежних тела последица недостатака производа за које је одговоран примарни произвођач у смислу општег прописа који уређује облигационе односе
14. продаја производа крајњем потрошачу по цени нижој од било које набавне цене у набавном ланцу тог производа са порезом на додату вредност, осим кад се ради о производима пред истеком рока трајања, повлачењу производа из асортимана или потпуној распродаји због затварања продајног објекта. Ако је примарни произвођач истовремено трговац на велико или повезано друштво с трговцем на мало, у том случају се у смислу овог _____ а за утврђивање набавне цене производа може посматрати и уговорни однос између трговца на велико и његовог примарног произвођача и/или произвођача који се не сматра с њим повезаним друштвом у смислу овог _____
15. продаја производа испод цене производње у случају сопствене производње трговца (робна марка трговца), осим кад се ради о производима пред истеком рока трајања, повлачењу производа из асортимана или потпуној распродаји због затварања продајног објекта
16. уговарање накнаде која се не приказује на рачуну, осим накнаде чије остварење зависи од стварног и мерљивог учинка трговца везаног за услугу коју трговац пружа примарном произвођачу

- 17.наплата накнаде за маркетиншке и промотивне услуге трговца, осим у случају када примарни произвођач изричито тражи од трговца посебну промоцију својих производа који се налазе на продајном месту трговца
- 18.уговарање накнаде за истраживање тржишта
- 19.наплата накнаде за податке о излазу производа добављача са благајни на продајним местима трговца, осим у случају када примарни произвођач од трговца изричито тражи те податке
- 20.условљавање закључења уговора и пословне сурадње наметањем обавеза учествовања у снижењима или акцијама смањењем набавне цене на терет примарног произвођача
- 21.обавеза да не продаје производе другим трговцима по нижим ценама од оних које је платио трговац
- 22.брисање производа с листе уговорених производа које примарни произвођач испоручује трговцу или значајно смањивање наруџбина појединог производа без претходне писане најаве од стране трговца у року утврђеном уговором или у року који не може бити краћи од 30 дана у случају када рок није утврђен уговором
- 23.извршење рока плаћања добављачу дужег од 60 дана од дана пријема производа који је предмет испоруке, односно дужег од 30 дана од дана пријема свежег производа који је предмет испоруке и
- 24.непреузимање уговорених и произведених количина производа робних марки трговца, осим у оправданим случајевима утврђеним уговором.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

СТУДЕНТСКА ревија за привредно право [Електронски извор]
: стручно научни часопис студената Правног факултета Универзитета
у Београду / главни и одговорни уредник Татјана Јованић. –
Електронски часопис. - 2010/11, бр. 1– . – Београд : Правни факултет
Универзитета у Београду, 2011-

Начин доступа (URL): <http://www.ius.bg.ac.rs/revijapp>. – Насл. са насл.
странице. – Опис извора дана 15. 03. 2011. – Полугодишње

ISSN 2217-5202 = Студентска ревија за привредно право (Online)

COBISS.SR-ID 182513932

